

Abstrakt

Východiska: Užívání alkoholu mezi mladistvými je častým patologickým jevem na celém světě. V nesnadném období dospívání jsou jedinci vystaveni prvním experimentům s ním a riskují negativní důsledky na svém zdravém vývoji, které si mnohdy dostatečně neuvědomují. Český národ patří ke špičce množství užívaného alkoholu. Vysoká konzumace je spojena i s jeho snadnou dostupností. Mezi nástroje snižování dostupnosti patří například zavedení minimální věkové hranice užívání, korigování hustoty licencovaných prodejen, cenová politika, důsledná kontrola a dodržování zákonů, či omezení reklamy. Dalším faktorem je rodinná výchova a postoje, které mají vliv na užívání alkoholu jejich dětmi.

Cíle: Zjistit, jaké jsou vzorce užívání alkoholu u mladistvých v Praze a jak subjektivně vnímají jeho dostupnost.

Metody: Data byla získána v únoru roku 2020 kvantitativní metodou dotazníkového šetření. Základním souborem byli děti a dospívající (11-17 let), klienti nízkoprahových zařízení pro děti a mládež v Praze, kteří mají zkušenost s alkoholem. Výběrovým souborem bylo rovných 100 respondentů. Data byla analyzována pomocí metod deskriptivní statistiky a zobrazena pomocí grafů a tabulek.

Výsledky: Nejčastěji užívaný typ alkoholu byl respondenty uváděn tvrdý alkohol (57 %). Alespoň jednou týdně uvedlo užívání 28 % respondentů. Nejčastěji si jej sami koupí (41 %) a užívají jej venku (56 %). Nejvíce respondentů (37 %) uvedlo, že nikdy nemají problém sehnat alkohol a nejčastěji jej koupí v malých prodejnách – večerkách. Problém sehnat na alkohol peníze nemá 70 % respondentů. Z domova si bez problému může odnést alkohol 18 % dotázaných. Alespoň jeden konflikt s policií kvůli užívání alkoholu uvedlo 33 % a žádný strach z těchto konfliktů nemá 41 % respondentů. Nejvíce (27 %) uvedlo, že vůbec nevnímá reklamu na alkohol. Celkem 97 % respondentů má povědomí o jeho škodlivosti.

Závěr a doporučení: I přesto, že je prodej alkoholu mladistvým osobám zakázán, je pro respondenty sehnání alkoholu spíše snadné. Kupují jej nejčastěji ve večerkách a užívají venku. Většina z nich se však nikdy do konfliktu s policií nedostala. Cílem dalších výzkumů může být zjistit, jaké konkrétní nástroje omezování dostupnosti jsou nejvíce efektivní pro snížení užívání alkoholu u mladistvých. Měl by být kladen větší důraz na dodržování zákazu prodeje alkoholu pod 18 let a důslednější policejní kontroly.

Klíčová slova: alkohol, mládež, dostupnost, děti, návykové látky